

SZIGORUAN TITKOS!

Készült 2 pld-ban.
1 pld. 9 lap.
1 sz.pld.
Sfsz.:A/1551.

E L I G A Z I T Á S

az 1963. június 6-7-i törzsfoglalkozás végrehajtására.

HADTÖRTÉNELMI LEVÉLTÁR
TITKOS

I.

A hadászati helyzet kialakulása.

/:Az 1. és 2. sz. törzsfoglalkozás főbb tartalma.:/

1./ A Magyar Néphadsereg az Egyesített Fegyveres Erők Főparancsnokának intézkedése értelmében 1963. május 2-án 22.00-tól fokozott harckészültségbe lépett és május 6-án reggelig a kijelölt csapatokat és intézeteket rejtett mozgósítással feltöltötte hadiállományaiba.

A Déli Hadseregcsoporthoz tartozó erők 1963. május 6-án reggelig hazánk területét elhagyták. A 8.g.l.ho. május 6-tól - átcsoportosítása után - teljes harckészültségben gyakorlatot hajtott végre a szovjet erőktől kiürített körzetben.

A Magyar Néphadsereg május 9-én 23.00-tól teljes harckészültségbe lépett, egyidőben megkezdte az általános rejtett mozgósítást.

1963. május 10-én az általános mozgósítás végrehajtásával egyidőben:

- a 00.00-kor kiadott "HÓVIRÁG" jelzésre a HM.központi szervek megkezdtek a szervek és intézetek decentralizálásával kapcsolatos feladataikat. A decentralizálás az elkészített tervek szerint a saját eszközökkel és a gördülőanyag

biztosítási terv alapján május 10-én reggeltől folyik;

- 03.00-tól a 3. román Hadsereg átlépte a határt, és estig begyülekezett Balassagyarmat - Miskolc - Rimaszombat körzetbe;

- 04.00-tól az 5.HDS. menetet hajtott végre és felvette dunántúli csoportosítását. A Hadsereg 24.00-tól a délnyugati front alárendeltségébe került;

- a H-1 vezetési lépcső kitelepülve 23.00-kor teljes harckészültségét elérte;

- az Egyesített Fegyveres Erők Főparancsnoka a Var-sói Szerződés légvédelmi rendszerén keresztül a Magyar Népköztársaság honvédelmi miniszterével május 10-én 22.30-kor közölte, hogy az USA-ban és a NATO-n belül a nukleáris töltetű stratégiai rakétáknál és a légierőnél tömeges emelést hajtottak végre;

- a honvédelmi miniszter elvtárs a Honvédelmi Bizottság elnökének utasítására május 10-én 22.35-kor a LOT. által országos riasztást rendelt el, majd egyidejűleg a vezérkar főnöke elvtárs a miniszter parancsának megfelelően "SZEGFÜ" jelzéssel elrendelte a szervek és intézetek személyi állománya által az életvédelmi körletek elfoglalását, valamint

- az elvonuláshoz teljes készenlétben álló tartalék vezetési csoportot kirendelte a H-3 vezetési pontra /:Mát-raháza:/, mely a H-2 /:Honvédelmi Minisztérium épülete:/ területét 22.40-kor elhagyta.

II.

A helyzet értékelése.

1./ Az ellenség által 1963. május 10-én 23.00 és május 11-én 03.00 között mért rakétanukleáris és légicsapások jelentős veszteségeket okoztak mind a Népköztársaság

lakosságában, a népgazdaság anyagi erőforrásaiban, mind pedig az általános mozgósítás első napját végrehajtó és az állandó harckészültségű csapatokban, felvonult hadsereg soraiban.

A veszteségek megállapítása és a teendő intézkedések /:azok lehetőségeinek felmérés:/ folyamatban vannak. /:Néhány már eddig megállapított adat az 1.sz. mellékleten.:/
Ugyanakkor az is látható, hogy a felvonult szövetséges csapatok soraiban mindeztideig nem történt olyan mérvű veszteség, amely a hadműveletek megkezdését ~~meghúsítaná.~~

A veszteségek felmérése és a csapások okozta károk felszámolása időszakában készenlétben kell állni az ellenség második rakéta- és légitámadásának elhárítására is, amely megkezdése május 11-én 10.00 és 12.00 között várható.

A fegyveres erők előtt álló főfeladat elsődlegesen biztosítani, hogy a délnyugati front csapatai az ellenség főerői szétveréséhez mielőbb szétbontakozzanak. Azonnal biztosítani a nyugati határszakasz megbízható lezárását és e célból az EFER-ának egyetértésével az 5.HDS-től ideiglenesen el kell venni a 8.gl.ho-t, helyette az elvonuló állományba beosztani a 4.gl.ho-t. Egyidőben megtenni az intézkedéseket a Magyar Népköztársaság légioltalmazására és a csapást szenvedett körzetek megsegítésére, a mozgósítás folytatására.

Javaslat!

2./ A csapások következményeinek értékelésekor szükséges figyelembe venni, hogy a csapások mintegy négyórás időszak alatt történtek. Így azok lehetséges következményeit - elsősorban katonai vonatkozásban - a 22.30-tól kiadott intézkedésekkel bizonyos fokig csökkenteni tudtuk. Nevezetesen:

- a 23.00 és 23.10 között mért első csapások ~~sem okoztak veszteséget a H-3 személyi állományában, ugyan-~~
~~csak~~ a megsemmisítési övezet kivételével jelentősen csökkent

a veszteség mindazon katonai és polgári szerveknél, polgári lakosság soraiban, ahol a szükséges életvédelmi berendezéseket /:óvóhelyeket:/ a riasztás következtében el tudták foglalni;

- a 23.10 és május 11-én 03.00 között mért csapások időbeni tagoltsága - az okozott ^{helyes} fertőző kiszóródást figyelembevételével - lehetővé tette a személyi állomány életvédelmi körletbe való kivonását, stb.

A csapások következményeinek felmérésekor tehát az értékelést egyenként kell végrehajtani az alábbiak figyelembevételével: a csapás ideje; a csapás ereje; a 22.35-ig kiadott intézkedések alapján végrehajtott feladatok; az érintett szerv konkrét sajátossága és helyzete, valamint a mozgásaival kapcsolatos kidolgozott tervek normatívái.

3./ A helyzet értékelésekor és a megteendő intézkedések előtt, a csapások következtében szenvedett veszteségen túl, minden esetben tisztázni kell a szélirány és a szélesebb körű következtében további szennyezésre kerülhető körzetek ^{helyes} fertőzői fokát. Javaslatba kell hozni - és a Hdm.Csf-ség koordinálása mellett meg kell tervezni - a szükséges kivonásokat, hogy a személyi állomány a lehető legkisebb mennyiségű sugárszennyezést szenvedje

Ennek megfelelően az ideiglenes munkakiesésekkel, a feladatok késve történő végrehajtásával is számolni kell.

III.

A törzsfoglalkozáson a HM. központi szervek főfeladatai:

1./ Az Egyesített Fegyveres Erők Főparancsnokának intézkedései alapján biztosítani a délnyugati front csapatainak

/:3., 5. hadseregek:/ előrevonását a Magyar Népköztársaság területén. Továbbra is biztosítani az 5.HDS-et politikai, személyi, anyagi-technikai és egészségügyi területeken. Részleteiben:

- utvonalak és átkelőeszközök biztosítása a 3.Román és az 5.Magyar Hadsereg további menetéhez. Mindkét hadsereg részére vasuti, valamint egy-egy fő- és tartalék gépkocsiutat biztosítani az után- és hátraszállításhoz;

- segítséget nyújtani a csapást szenvedett erők mentésére. Az 5.HDS. személyi és anyagi-technikai kiegészítése és utánpótlása; *mozgósítás!*

- az Egyesített Fegyveres Erők Főparancsnokának utasításai alapján a 8.gl.ho. ideiglenes kivonása az 5.HDS; alárendeltségéből, helyette a 4.gl.ho. átadása. A 8.gl.ho.-lyal
- a mentés és a kiegészítés végrehajtásával egyidőben
- meg kell erősíteni a nyugati határ védelmét;

- a készenléttől függően meg kell kezdeni a HM.EAA. telepítését. Az intézetek készenlétének eléréséig az ellátást a hátszói raktárakból és a kijelölt szervektől kell közvetlenül biztosítani.

2./ Fel kell mérni a csapások következményeit. Meg kell állapítani a veszteségeket, és a szükségletnek megfelelően /:a Szerv.és M.Csf-ség, a Hdm, valamint az Agt.Csf-ség bevonásával:/ javaslatokat kell tenni:

- az "M" hadrend diszlokációjának és összetételének megváltoztatására, a felállításra kerülő alakulatok reálisan elérhető "M" készenléti időpontjára;

- a mozgósítási személyi tartalékok, valamint a hadműveleti-hadászati, anyagi-technikai tartalékok kiegészítésére és átcsoportosítására;

*MN
Hdp. gard.
ph. P. Balogh*

- a polgári lakosság részére nyújtandó segítségére /:a LOT koordinálásában:/;

- a vezetés helyzetének tisztázására és szükséges mérvű átszervezésére /:~~H-2 állományának feltöltése stb.~~/.

3./ Az első csapások következményeinek felszámolására tett intézkedések és javaslatok mellett valamennyi HM. központi szervnek:

- készenlétbe kell állni az ellenség második és azt követő légitámadásaira, az alárendeltekkel megbízható riasztási kapcsolat fenntartására;

- folyamatosan tájékozódni kell a sugárhelyzet alakulásáról /:a Vv.Csf-ségnél működő sugárhelyzet értékelő főközpont útján:/ . A kidolgozott manővertervek alapján - amennyiben veszélyes mennyiségben felüli kiszóródás várható - az adott körzetekből az előerőt ideiglenesen ki kell vonni.

Ismerni kell a 4., 8. és 12. órás előzetes sugártájékoztatókat az alárendeltek vezetéséhez. Rendelkezni kell az alárendeltek érintően térképekkel és nyilvántartásokkal, melyek a csapások következtében azonnal elszenvedett veszteségeken túl a sugárfertőzés mértékét is mutatják;

- ismerni kell a közúti és vasuti szállítás lehetőségeit /:a Kat.Közl.o. tájékoztatása alapján:/ a decentralizálás és a mozgósítási szállítások helyzetét az alárendeltek érintő mértékben.

A 3.sz.törzsfoglalkozáson a főfeladatok végrehajtásához elsősorban az alábbi kérdéseket kell tisztázni:

a./ Szervezési kérdések:

- milyen változtatások szükségesek a Magyar Néphadsereg "M" hadrendjének megalakításában /:diszlokáció, új szervek stb.:/

- a kiegészítő szervek helyzete és a helyi kiegészítés rendszerének lehetőségei. /:Pl.: a 8.gl.ho. feltöltése adott járásokból stb.:/

- az első csapások és a várható további bonyolult helyzet alapján reálisan biztosítható "M" készenléti időpontok;

- lehetséges veszteség a behívásra került hadköteleseknél és ezek pótlásának lehetőségei.

b./ Káder utánpótlás:

- a tiszti veszteségek pótlásának felülvizsgálása a HM. központi szervektől az egységekig. Figyelembe venni mind az állandóan harckész csapatok és hátországi szervek, mind a megalakulás közben veszteséget szenvedett "M" alakulatok tiszti hiányait;

- "M" tartalékok létrehozásának lehetőségei a meghagyások figyelembevételével.

c./ Anyagi-technikai kérdések:

- a hadműveleti és a stratégiai anyagi, technikai tartalékok helyzete, utánpótlásuk lehetőségei;

- az anyagi-technikai biztosítás lehetőségei a veszteségek után. Az "M" hadrend megalakításának anyagi-technikai előfeltételei;

- az anyagi-technikai biztosítás szerveinek /: katonai és polgári :/ helyzete a csapások után /: kapacitás kiesése, pótlási lehetőségek :/;

- a háborús gazdálkodásra való átállás konkrét lehetőségei és sajátosságai a népgazdaságban;

- a Magyar Képhadsereg anyagi-technikai biztosításának tévlatai az ipari kapacitás felfutásáig.

d./ Egészségügyi biztosítás:

- az egészségügyi biztosítás konkrét lehetőségei a HB.2/148/53. sz. határozata szellemében /: a polgári lakosság és a fegyveres erők egyidejű egészségügyi biztosítása a hátországi területi kórház rendszerrel :/;

- a lehetséges eü. veszteség számvetése a polgári lakosságot érintve, valamint a fegyveres erőknél.

e./ A polgári védelem helyzete:

- a lakosságot és a légoltalmi szerveket ért csapások következményei;
- a légoltalmi szervek készenléte és konkrét lehetőségei a csapások figyelembevételével;
- milyen lehetőségek vannak a tömeges polgári igénybevételre a romeltakarítás, a következmények felszámolása céljából, a munkálatok vezetése stb.;
- a polgári kiürítés kérdése e helyzetben;
- a fegyveres erők részéről a polgári szervek részére nyújtandó segítség fő tartalma.

f./ Fegyvernemi kérdések:

- a fegyvernemi egységek és szakcsapatok helyzete, az elszenvedett csapások következményei és lehetőségek a helyzet gyors megjavítására;
- javaslat a csapatok konkrét felhasználására, azok "M" készenlétének és helyzetének figyelembevételével. Megvizsgálni néhány alegység hamarabb történő felhasználásának lehetőségeit, pl. a polgári lakosság részére nyújtandó támogatás céljából, átkelési lehetőségek megteremtése, a határ lezárása céljából stb.;
- a mentesítések végrehajtásának lehetőségei.

g./ A vezetés biztosítása:

- a csapások következményei a híradás rendszerében, a következmények felszámolásának lehetőségei a ténylegesen meglévő és a mozgósítás alatt lévő KFM. és HM. szervek által;
- az ARVB. /: ATB.:/ bevonásával kapcsolatos javaslatok a Honvédelmi Bizottság felé;
- a vezetés lehetőségei és ezek értékelése az egyes vezetési pontokról /: O-1, O-2, H-1, H-2, H-3, front és háttországi szervek között :/;

h./ Politikai biztosítás:

- a politikai biztosítás főfeledatai annak érdekében, hogy a Magyar Képhadsereg "M" hadrendje mielőbb megalakuljon,

illetve, hogy az 5.HDS. mielőbb szervezeten hadbslépjen;

- a politikai biztosítás feladatai a hátországi tevékenységek biztosítására, a katonai és a polgári szervekkel való kapcsolat, a tájékoztatások rendje és módszerei stb.

i./ Hadműveleti biztosítás:

- a 3. és az 5.HDS. további tevékenységének elsődleges biztosítása /: kiegészítés, feltöltés lehetőségei :/;

- a Magyar Népköztársaság védelmének biztosítása: a honi légvédelmi rendszer átszervezése és kiegészítése; a határőrizet megerősítése az osztrák szakaszon; a diverziós és dezant-tevékenységek elhárítására való készenlét; a rádióellentevékenység folytatása stb.;

- a HM. anyagi lépcsőjének tagozása a készenlét és a helyzet függvényében /: HDS.AAF, HMAA és közp.htp. :/;

- a sugárszennyezettség és a várható csapások alól történő kivonás koordinálása és irányítása;

- az országos riasztási és értesítési rendszer többoldalú működésének biztosítása, átszervezése;

- az országos méretű manőverek biztosítása a már bekövetkezett veszteségek figyelembevételével /: a HM., BM. és MÖR. erők személyi vesztesége, rongálódások a közúti hidak és vasut területén stb. :/;

- a decentralizálás folytatása;

- manőver a helyreállító alakulatokkal és eszközökkel a főfeladatok elsődleges végrehajtásának biztosítása céljából.

x x x

Kérem, hogy az elvtársak összekötő tisztjei 30 percen belül ugyanitt jelenjenek meg, ahol részükre részletes eligazítást fogunk tartani.

A továbbiakban a tájékoztatás két helyről történik: a Hdm.Csf-ség tájékoztató csoportja itt helyezkedik el, a sugárhelyzet értékelő főközpont pedig a Vv.Csf-ségnél működik a ...sz. szobában.

A VKF. elvtársnál a jelentések rendjét később fogjuk szabályozni.